

ab omnibus Hermannii esse censeantur? Quo vero Hermannus loco historiam suam terminaverit, meum non est definire, cum hoc ad tricam nostram exterrinandam nihil momenti asferre possit. Nihilominus tamen certum esse debet cum adhuc annum 1052 inchoasse, quod ex obitu Hiltrudis ibi descripto liquere potest, annum vero 1054 non complexisse; quod itidem inde constare potest quod eo anno mortuus scribatur. A quo vero mors ejus fuerit adnotata, et reliqua deinceps appendix adnexa, me fugit. Modo scire sufficit ea omnia, quæ annum 1054 præcedunt, germanam Hermannii telam esse, quæ auctorem ipsa suum Augiensem fuisse monachum manifeste prodat. Restaret nunc porro novum alium cujusdam Crispiniani errorem propulsare, nisi ipsa sui absurditate ab omni peritorum historicorum schola exploderetur. Fabulatur enim iste auctor Hermannum nostrum non modo cœnobitam San-Gallensem fuisse, sed præterea somniat illum ejusdem S. Galli monasterii abbatem et dein præsentem Constantiensem factum, prout Augustinus Wickman Antuerpiensis, canonicus Norbertinus, in suo Sabbatino Mariano, imperrime typis evulgato, eum refert et sequitur. Siccine quæ nocturnis somniis obijciuntur, aut anus commentatione confinguntur, historicorum etiam mox pro pura puta veritate et indubitatis oraculis venditare? Hæcne bonorum consuetudo auctorum, ut quæ triviali ejusdem stiptitis cerebello efficta circumferuntur, mox calculo quoque suo soleant approbare et per omnium ora promulgare? Nequaquam bonis viris est hoc in more

A positum; sed solent illi quæ sunt incerta examinare; quæ vera, approbare; quæ falsa, e suis scriptis eliminare ac exturbare. Sed pudet nœniis ac deliramentis istis diuturnius inhaerere quæ ratione et fundamentis omni carent, veterumque scriptorum nemo unquam quid simile vel scripsit vel dictavit. Legantur qui de rebus San-Gallensibus scripserunt, perlustrentur accuratissime qui antistitum Constantiensium aut catalogos aut historias composuere; evolvantur exquisitissime a capite ad calcem usque, et mentiar ego si sententiam, si verbum, si litteram hoc super commento dixerint aut scripserint. Quare cum ipsi San-Gallenses rerum suarum scientissimi de præsulatu San-Gallensi Constantiensique per Hermannum administrato nihil memorent, et ex albo suorum abbatum eum excludant, quis exterius adeo sit stupidus qui se hoc melius scire profiteri audeat?

Manet ergo firmum, ut tandem rem totam finiamus, Hermannum neque abbatem, neque episcopum fuisse creatum unquam, sed monachum Augiæ duntaxat permansisse. Quod si quis allatis in mediura argumentis probet eum aliquandiu in cœnobio quoque San-Gallensi degisse, ut quosdam cum Martino Crusio in Annalibus Suevicis scio sensisse, non habebit me veritati contradicentem, sed maxime sibi astipulantem. Quoniam autem hucusque, ut etiam supra monui, nihil quod eorum sententiam stabili- ret, inveniri aut excogitari potuit, remanebit Hermannus alumnus et filius S. Marci Augiensium titularis, ut quem patronum ipse suum agnoscit, nominat, et supplex veneratur.

NOTITIA LITTERARIA.

(Apud Fabricium, *Biblioth. med. et inf. Lat.*)

Hermannus, a debilitate membrorum qua laboravit ab infantia dictus *Contractus*, filius comitis Vorin- gensis et Sulgoviensis in Suevia, monachus S. Galli primum, deinde Augiæ Majoris sive Divitis, ord. Bened., præstans ingenio, Latinæ, Græcæ et Arabicæ peritus linguæ, et qui variis scientiis animum excoluisset. Diem obiit an. 1054 in prædio suo Aleshu- sano (1). De eo Trithemius cap. 324 de S. E., et II, 84, illustr. Benedictin. et De scriptoribus Germ. cap. 41; et ex recentioribus, ut innumeros notissimisque præteream, Nic. Hieron. Gundlingius in Gundlingianis tom. I, pag. 51 sq., et B. Joannes Hubnerus noster in Bibliothecæ Historicæ centuria III, pag. 71 seq. Inter opera ejus præcipuum est *Chronicon de sex mundi ætatibus*, quod ab rerum originibus perduxit ad annum Christi 1054. Ejus D variæ et aliæ aliis locupletiores exstant editiones, quoniam auctor ipse intercedente tempore videtur opus suum repastinasse vel locupletasse. Prima editio ex codice S. Galli lucem vidit edente Joan. Si-

chardo Basileæ 1529-1556, cum Chronico Eusebii et Hieronymi quod Hermannus, sicut Prosperi, Jordanis et Bedæ quoque in A. C. 726 desinentis diligenter est secutus. Deinde in tomo uno Joannis Pistorii Francof. 1583-1613 (et curante V. C. Burchardo Gottlieb Struvio, Ratisbonæ 1726 fol.) cum continuatione ab anno 1054 usque ad annum 1065. Ex meliori hinc codice cœnobii S. Georgii prope Rothwilam, Christianus Urstisius inter scriptores rerum Germanicarum, Francof. 1584 et 1670. Tomo priore Chronicon Hermannii locupletius edidit veteri editione per columnas ex adverso posita, subjunctaque præter continuationem Anonymi ab anno 1054 ad 1065, etiam alia Bertholdi presbyteri Constantiensis ab anno 1053 usque ad annum 1100. Denique Henricus Canisius ex codice biblioth. S. Afræ et Udalrici Augustano Chronicon hoc melius atque locupletius edidit Ingolstadt. 1601 4°, tom. I Lectionum antiquar. (tom. III editionis novæ, pag. 193) cum continuatione priore usque ad annum 1066. Canisii

(1) Vide Pagium ad annum 1054, n. 10.

editionem secuti sunt Bibliothecæ Patrum curatores, A Coloniensis tom. XI, et Lugdunensis tom. XVIII. Daniel quoque Nesselius promisit ex Cæsareo codice continuationem hujus Chronici usque ad annum 1347. Continuationem ab anno 1279 ad 1310 Wicardo de Polheim, archiepiscopo Saltzburgensi, tribui, Lambecius tom. II, p. 3, adnotavit, qui et continuationis usque ad annum 1347 meminit pag. 70. Cætera Hermanni scripta apud Anonymum Mellicensem cap. 91 memorantur hæc :

1. *Gesta Chunradi et Henrici.*

2. Carmen *De conflictu ovis et lini*, et aliud in modum *Theoduli*. Aliud item *De contemptu mundi*. Ex carmine *De virtutibus* vide Eccardi tom. II Corporis mediæ ævi, pag. 6.

3. Liber *De principalibus computi regulis.*

His a Trithemio adduntur : 4. *Vitæ plurium sanctorum.*

5. *De Physiognomia.*

6. *De compositione sive mensura astrolabii* et de ejus utilitate, quæ duo scripta primus edidit Bernardus Pez tom. III Thesauri Anecdotorum, parte II, pag. 95 et 109. Hos propter libros Hermannus inventor astrolabii habitus fuit a Guilelmo Durando, IV, 22, aliisque. Vide laudati Pezii prolegomena, pag. IX. Sed notum est ante Ptolemæi tempora usum astrolabii jam frequentatum fuisse.

7. *De eclipsibus.*

8. *De quadratura circuli.*

9. *De conflictu rhythmomachiarum.*

10. Honorius, IV, 12, scribit *dulcisonum cantum* composuisse. Anonymus Mellicensis : *in musica pene modernis omnibus subtiliorem, cantilenas plurimas de musica, cantusque de sanctis, satis auctorabiles edi-*

disse. Trithemius : præter scriptum *De musica et aliud De monochordo ait dulci et regulari melodiū eum cantus et prosas pulcherrimas composuisse. E quibus est illa de beata Virgine dulcissima, Salve, Regina (2) et Alma Redemptoris Mater, et cætera quarum copiosus est numerus.* Sequentia quoque, *Veni, sancte Spiritus et emitte cœlitus lucis tuæ radium* ad Hermannum auctorem refertur. Vide Joannem Egonem de Viris illustribus Augiæ Divitis, cap. 28, pag. 689, tom. I Anecdotorum Bernhardi Pezii parte II, pag. 68, et Possevinum in Apparatu. Longe plura adduntur tum ab eodem Egone, tum a Joanne Metzlero cap. 47 De viris illustribus Sangallensibus tom. I ejusdem Pezii parte III, pag. 582. *Ave, præclara maris Stella.* Historiæ sive Officia Annuntiationis et S. Mariæ Magdalænæ responsorium, *Simon Barjona.* Et sequentia : *Rex omnipotens* de Ascensione Domini : et Historia de angelis. Denique, Trithemio teste, transtulit nonnulla Græcorum philosophorum et Arabum astrologorum volumina in Latinum; e quibus Joannes Metzlerus nominat rhetoricam et poesin Aristotelis ex Arabico. * Scripsit etiam hymnum seu rhythmum applaudens gloriæ Henrici II imperatoris, cum, Obbone regni Ungariæ invasore pulso, Petrum legitimum principem restituit. Incipit hæc cantilena : *Vox hæc melos pangat.* Vide Alberticum in Chronico ad an. 1045. Hermanni hujus elogium historicum ab ejus familiari anno forte 1054 conscriptum e ms. codice Vindobonensi dedit Muratorius Antiq. tom. III, pag. 953. In eo vero, præter opera Contracti hic recensita, commemoratur libellus *De octo viciis capitalibus jocundulus metrica diversitate lyricum poetice* (sic).

(2) Hanc alii minus verisimiliter Ademaro Podjensi episcopo tribuerunt, unde *Antiphona de Podia* apud Albericum in Chronico ad an. 1130, pag. 263; alii Petro de Monsoncio, episcopo circa an. 960 Com-

postellano. Vide Nicolaum Antonium, VI, 14, Biblioth. Vet. Hispan., pag. 579; S. Bernardi Opera, tom. II, edit. novæ Mabillonianæ Paris. 1719 fol., p. 758, 749.

AD VITAM HERMANNI CONTRACTI

PROLOGUS USSERMANNI.

(Germaniæ sacre Prodrumus, tom. I, ad calcem Chronici Hermanni.)

Hermanni Chronici continuationem præfati nostri D codices auspiciantur ab ejusdem Vita, scripta a Bertholdo, ejus discipulo, ut testatur Anonymus Mellicensis (libro *De Script. eccl.*, c. 92), ac Murensis codex, qui ad calcem Chronici Hermanni notat : *Ashinc Bertholdus*, ac mox Vitam Hermanni orditur. De quo quidem Bertholdo diximus jam in dissertatione operis prævia.

Vitam igitur hanc continuationi isti ex codicibus nostris præmittendam censuimus, tum ut Bertholdi hujus scripta, quæ quidem Mellicensis Anonymus indicat, integra habeamus, cum etiam ut nihil quod

Hermannum spectat, hic desideretur. Edidit quidem illam, a nostra parum diversam, et a cl. Garellio sibi e Cæsarea Vindobonensi bibliotheca communicatam, Lud. Ant. Muratorius Antiquit. Ital. tom. III, p. 953, sub nomine *Elogii Hermanni Contracti ab ejus familiari conscripti*. Sed in paucorum manibus sunt ista volumina.

Equidem brevis elogii nomen aptius meretur hæc Vita, quippe quæ præter paucas admodum vitæ ejusdem circumstantias, virtutum ejus encomia, ac operum illius indiculum nihil fere complectitur eorum quæ aliorum Vitæ scriptores particularia